

AFRIKOS RAGANIAI IR RAGANOS

Pietų Afrikoje tarp vietinių genčių "Venda" ir "Bantu" burtininkas viešai ir legaliai praktikuojamas ir burtininkai yra laikomi "aukštesniais" žmonėmis: jie eina gydytojų ir dvasininkų pareigas. Jų tarpe nemaža šarlatanų, apgaudinėjančių savo žemiečius, bet yra ir inteligentų, Europoje išsimoklinusių žmonių, burtais visai sąmoningai — psichologiniai veiksniai savo pacientus ir gydytojus srityje glaudžiai bendraujančius su mokytaisiais medikais — gydytojais ir klinikomis.

Johannesburgo apylinkėje, So-veto vietovėje, kukliame vieno aukšto namelio užpakalinėje dalyje, viena tokių "raganų" Sarah Mashhele turi kabinetą, kuriame kas dieną priima skaitlingus savo pacientus, sergančius votimis, skrufulioze, nevaisingumu, impotencija ir net psichinėmis negalimomis. Kreipiasi į ją nelaimingieji, neturį meilės ir gyvenime pasisekimo. Visais tokiomis atvejais nelaimingieji laukia iš savo gydytojo tikros pagalbos, įsitikinę, kad gydytojas tikrai juos išgydys. Tačiau Mashhele visus su klinikiniais ligų reiškiniais siunčia į vietines ligonines. Jos bendradarbiavimas su oficialia moksline medicina yra abipusis: gydytojai jai atsiunčia psichiniai pakrikusius.

Machele yra daili, 30 metų amžiaus, Venda gentės juodukė, gimusi Pretorijoje. Jos spalva primena pieninio šokolado spalvą. Ji dėvi tamsius ilgus (ne moderniškus) drabužius. Gerai kalba anghiskai. Pacientų priėmimo metu dėvi ritualinius "raganos-burtininkės" drabužius, apsikaubiję įvairiais žvėrių kailio maišeliais, žvėrių dantimis, nagais, "magiškom" žvėrių kailio palerimomis, įvairiais antkakliais, amulettais ir t. t. Visa tai yra reikalinga tik mįslingam įspūdžiui, sudaryti, tik tam, kad sukeltų pacientų savo gydytoju pasitikėjimą. Jokios kitos reikšmės visi tie raganiški atributai neturi.

Vienas anglas gydytojas, asistavęs Mashhelei pacientus priimančiam, savo įspūdžius taip aprašė:

"Štai įeina Bantu genties sušimervinęs vyras, kurs skundžiasi savo sustorėjusiu balsu ir labai susilpnėjusia atmintimi. Kokia tai dvasia! Baudžianti jį "Ragana — Gydytoja" žino, kaip

su tokiu pacientu elgtis. Meta kaulėlius, iš kurių susigrupavimui sprendžia, kuris jo pranokėjęs jį nubaudė ir kokios reikia aukos permaldauti jį. Nustatius tikrą "dianozę", patenkintas pacientas įpareigotas dar čia ateiti, išsina.

Mashele šypsodamasi aiškina, kad reikšmingiausi šioje ligoje vaistai būsimieji žolės, kurias ji jau davusi. Jas vartodamas, jis tinkamai praplausiąs sau skilvį ir žarnas, nes visokios smegenų komplikacijos susidarancios tik tada, kai viduriai nėra tvarkoje. Girdi, aiškinsiu jam, jog atmintis taisosi, ko įrodymui pasakosiu porą nekomplikuotų pasakėlių, kurias įpareigosiu jį pakartoti man. Be to, patarsiu jam, kaip atmintį lavinti. Po kelių tokių vizitų, pacientas pasijus pasveikęs ir bus manimi patenkintas".

Įvairūs europiečių apie Afrikos "raganius" pasakojimai ir "žinios" neatitinka tikrąsias nepalankiąsias. Sensacingos knygos ir filmai, nedaug ką turi bendra su tikrove.

Visa magija ir gydytojiškas — burtinikiškas ritualas tėra tik juodajam primityviškam pacientui psichikai paveiktų būdas. Svarbų vaidmenį čia vaidina taipgi telepatija ir hipnozė. Apylinkėje, kur daugiausia dar tikima įvairiomis dvasiomis, užkeikimam, burtam ir pns., toks gydymo būdas yra neišvengiamas. Taipogi didelę reikšmę ten turi telepatija ir hipnozė. Europiečiams, ilgalaikiams Afrikos sričių valdytojams, toki situacija buvo labai naudinga (paranai), todėl kultūringo "burtininko" — gydytojo "vaidmuo" labai naudingas.

Dauguma ligonių mano, jog jų neveikatos priežastys yra viršgamtinės ir jų pašalinimas tegali gražinti sveikatą. Todėl šums įkasti Bantu genties negrai labai nemorom leidžiasi normaliai mediciniskai gydyti: išplauti žaidą, aptvarstyti, antibiotikų pritaikymą ir p. n. Užbramos žaidos negreitai gyja. Tik "ragana-gydytoja" Mashhele įvairių jai žinomų žolių preparatais nusausina žaidas ir, išakiusi laikyti atitinkamos dietos, sėkmingai juos gydo.

Dešimt metų išgyvenęs Pietų Afrikoje tarp puslankinių genčių, mokytojas daktaras Adrian Boshier tenyksiškus raganius ir "raganas" skirsto į septynias rūšis: 1. "pranašus", nusakančius ateitį, 2. "burtininkus", būriančius kaulais ir tuo būdu nustatančius fizinių ir psichinių ligų diagnozę, 3. "žolininkus", turinčius kelių kartų gydymo srityje paveldėtą patirtimą, 4. "užkeikėtojus", gydančius pasakaitėmis ir įvairiomis legendomis, 5. "filosofus" ir 6. "didelius kalvius", kurie savo keliu yra neblogi preciziški mechanikai.

Dažniausiai tačiau yra sutinkamas "gydytojo-burtininko" tipas, kuris kartu yra burtininkas ir žolininkas. Jis vadinamas "sangoma" arba "goma", o Rodezijoje — "Nganga".

Kokiu būdu pasidaro "gydytojai-burtininkai"? Kaip pradžioje minėta, tai yra ypatinga profesija, persiduodanti iš kartos karton, paveldima iš tėvų, motinų ir t. t. Įvedimas į tą profesiją, į tos srities darbų praktiką, atliekamas su ypatingomis apeigomis: kandidatas tam tikrą laiką turi išbūti vietovėje, pasninkauti, kartais kankintis, vartoti tam tikrus narkotikus ir pns.

Tų gydytojų tarpe yra žmonių plačiai išsilavinusių, išsimokslinusių intelektualų. Pvz.: Vasamazula Credo Mutu, vyriausias Zulusų tautos gydytojas, paveldėjęs savo vardą ir profesiją iš prosenelių ir tėvo. Jis yra autorius kelių labai vertingų literatūros, folkloro ir senos savos tautos kultūros istorijos knygų.

Kalpas Uoginius

Ansčiau Wyoming laukuose galvijus suvaidavo arklius, bet dabar jau naudojamas mažas automobilis. Kai galvijų pašalpa ar iškrita sniego, tai tada visvien reikalingi arkliai. Mašinos nepajėgia išvežti.

Melrose Parkas

Lituanistinės mokyklos tėvų komitetas

Prasidėjus mokslo metams pasikeitė ir tėvų komitetas. Dabar tėvų komitetą sudaro: pirmininkas — Kazys Valis, sekretorius — Jonas Černius ir išdėininkas — Kazys Katelė. Mokykloje dirba trys mokytojos: A. Repšienė, A. Kašubienė ir G. Rakauskienė. Mokyklos vedėja — A. Repšienė, kuri toje mokykloje dirba arti 18 metų. Šiais metais mokyklą lanko 25 mokiniai. Mokyklą pradėjo lankyti 4 nauji mokiniai. Mūsų šeimų (tėvas ar motina ne lietuviai) mokyklą lanko 5 mokiniai. Antros kartos lietuvių, mokytojas daktaras Adrian Boshier tenyksiškus raganius ir "raganas" skirsto į septynias rūšis: 1. "pranašus", nusakančius ateitį, 2. "burtininkus", būriančius kaulais ir tuo būdu nustatančius fizinių ir psichinių ligų diagnozę, 3. "žolininkus", turinčius kelių kartų gydymo srityje paveldėtą patirtimą, 4. "užkeikėtojus", gydančius pasakaitėmis ir įvairiomis legendomis, 5. "filosofus" ir 6. "didelius kalvius", kurie savo keliu yra neblogi preciziški mechanikai.

Dažniausiai tačiau yra sutinkamas "gydytojo-burtininko" tipas, kuris kartu yra burtininkas ir žolininkas. Jis vadinamas "sangoma" arba "goma", o Rodezijoje — "Nganga". Koku būdu pasidaro "gydytojai-burtininkai"? Kaip pradžioje minėta, tai yra ypatinga profesija, persiduodanti iš kartos karton, paveldima iš tėvų, motinų ir t. t. Įvedimas į tą profesiją, į tos srities darbų praktiką, atliekamas su ypatingomis apeigomis: kandidatas tam tikrą laiką turi išbūti vietovėje, pasninkauti, kartais kankintis, vartoti tam tikrus narkotikus ir pns.

Tų gydytojų tarpe yra žmonių plačiai išsilavinusių, išsimokslinusių intelektualų. Pvz.: Vasamazula Credo Mutu, vyriausias Zulusų tautos gydytojas, paveldėjęs savo vardą ir profesiją iš prosenelių ir tėvo. Jis yra autorius kelių labai vertingų literatūros, folkloro ir senos savos tautos kultūros istorijos knygų.

Kalpas Uoginius

vių kilmės tėvų mokykloje mokosi 5 mokiniai. Tik vienas kitas jų kalba lietuviškai. Mokytojai deda visas pastangas ir nemokančius ar silpnai mokančius mokinius išmokyti lietuviškai kalbėti ir rašyti. Tokie mokiniai, pasimokę porą metų mokykloje, išmoka lietuviškai kalbėti, rašyti ir gražiai lietuviškai per mokyklos parengimus jau sako eilėrašius. Daugelis Melrose Parko lituanistinės mokyklos auklėtinių yra baigusių aukštuosius mokslus, priklauso lietuvių organizacijoms, gražiai kalba ir rašo lietuviškai. Jie įsijungia į Lietuvos laisvinimo kovotojų gretas. Melrose Parko lituanistinė mokykla susiorganizavo ir pradėjo darbą 1952 metais vasario mėn. 2 d. Mokyklą remia apylinkės lietuvių visuomenė. Mokyklą glovoja, medžiaginiai ir moraliniai remia LB vietos apylinkės ir kitos lietuvių organizacijos, kaip Lietuvių Amerikos pikečių klubas. Tačiau pačią sunkiausią mokyklos išlaikymo našta nešamokyklos mokinių tėvai.

Tradicinis koncertas

Kas metai Lituanistinės mokyklos tėvų komitetas ir LB apylinkės valdyba mokyklai paremti rengia tradicinį metinį koncertą balių. Šiais metais koncertas įvyks lapkričio mėn 14 d. Eagles Hall, Broadway 147, Melrose Park, Ill. Prasidės 7:30 val. vakare. Koncerto meninę programą išpildys operos solistės I. Motekaitienės dainavimo studija, dalyvaujant aktorijai — humoristui Julijui Balučiui. Šokiams gros L. Bichnevičiaus orkestras. Koncerte dalyvaus JAV LB Chicago apygardos pirmininkas Jonas Jasaitis su ponija ir visa Melrose Parko miesto valdžia su burmistru La Spisa priešakyje. Miesto taryba jau yra rezervavusi du stalus po 10 asmenų. Melrose Parko ir apylinkės lietuviai, dalyvaujant koncerte, turės gerą progą susipažinti su savo miesto valdžios žmonėmis. Stalai koncertą jau baigiami išparduoti. Todėl visuomenė prašoma pasiskubinti rezervuoti stalus. Stalų rezervavimo ir smulkesnių informacijų gavimui reikia kreiptis į p. A. Repšienę, paskambinus jam telefonu

BALFO ŠALPOS DARBAS

Balfo skyriai yra plačiai išmėtyti po visą Ameriką. Jų randasi apie 50 ar daugiau. Vieni jų veikia labai energingai ir sėkmingai. Tai liečia didesnius miestus, kur gyvena daugiau lietuvių. Kur veikia plačiau, išvystyta, ten ir pinigų daugiau surenkama šalpos reikalui.

Dabar Balfo vadovybė lėšų paskirstymą tvarko taip, kad apie 70% visų Balfo pajamų yra skiriama šalpai Lietuvoje ir Sibire esantiems lietuviams. Balfo šalpos rezultatai yra ne tik materialinės paramos teikimas, bet dar daugiau mūsų sesių ir brolių vilties palaikymas ir akivaizdus įrodymas,

kad jie nėra užmiršti. Kad Balfo šalpos darbas yra efektingas ir reikalingas, aiškiai sako atsiliepinimai iš tėvynės, kaip atskirų žmonių, taip valdžios pareigūnų, kurie Balfo šalpos darbus taip plačiai išgarsino rugsėjo mėnesį per spaudą ir radiją. Dabar ten gyvenantieji žmonės sužinojo apie šalpos organizaciją JAV ir padvigubino savo prašymus kreipdamiesi į Balfo centrą. Tai rodo dvi gubas šelpiamųjų skaičius šių metų bėgyje. Dėl to turime pagyvinti šalpos veiklą, o ypačingai rudens vajaus metu. Įrodykime, kad esame susipratę lietuvių ir ivertiname savo brolio ir sesers lietuvių vargą ir nevilį.

A. Gintneris

PRIES RYKLĮ

Okeanografų suvažiavime E. Klark pranešime pasakojama apie įdomų bandymą su rykliais. Pasirodo, į baseiną, kuriame plauko ryklis, panardinus geltoną skridinį, ryklis bėga nuo jo šalio ir neprisistatina nei tada, kai prie skridinio pakabinama šviežios kraujuotos mėsos.

SKAITYK PATS IR PARAGING KITOS SKAITYTI! N' A U J I E N A S

Who is this lady?

A. Little Orphan Annie
B. The Jolly Green Giant
C. The Statue of Liberty
D. Miss West

If you picked anything other than C, well, you're in a whole lot of trouble.

Sure, you probably picked the Statue of Liberty. Everybody knows who she is and what she stands for. Or do they?

It's amazing how many of us take this proud lady of the New York Harbor for granted.

We should know that her proper name is "Liberty Enlightening the World." That she symbolizes the triumph of freedom over tyranny. That she is a declaration of our independence.

Of course, we need more than statues to remind us of our freedom. We need action, by each and every one of us.

And that's where U. S. Savings Bonds come in. They help preserve that thing called freedom.

They help make this country of ours economically stronger to tackle some of the problems that face us.

And, buying Savings Bonds can be easy and automatic. All you have to do is join the Payroll Savings Plan where you work, or the Bond-a-Month Plan where you bank. And then you can sit back and forget 'em while the money piles up.

So think about the freedoms we enjoy. And think about U. S. Savings Bonds as a way to keep us free.

As for Miss Liberty, well, when you're in New York go up and see her sometime.

If they're lost, stolen, or destroyed, we replace 'em.

Take stock in America

Buy U.S. Savings Bonds & Freedom Shares

N A U J I E N O S
1739 So. Halsted Street Chicago, Ill. 60608

SAVE AT Mutual Federal Savings and Loan

2212 W. CERMAK RD., CHICAGO, ILLINOIS 60608
Peter Kazanavskas, President Tel. 847-7747

OFFICE HOURS:
Monday, Tuesday, Friday, 9 A.M. to 4 P.M.
Thursday, 9 A.M. to 8 P.M.
Saturday, 9 A.M. to 1 P.M.
No Business Transacted on Wednesday

6% PER ANNUM ON SAVINGS CERTIFICATES OF \$10,000. OR MORE. 2 YEAR MATURITY

5% PER ANNUM PASSBOOK ACCOUNT

Paid and Compounded Quarterly

NOW INSURED TO \$20,000

65th ANNIVERSARY

Prof. Vaidotas Bitziškos SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA

Pirmajame tome yra 208 puslapiai, o antrajame 226 psl. Abu tomams minkštuose viršeliuose parduodami už \$4.00, o kietuose viršeliuose už \$6.00.

Abi knygas gausite, jei pinigus pasiųsite tokiu adresu:

N A U J I E N O S

1739 So. Halsted Street Chicago 8, Illinois

KNYGOS VAIKAMS IR JAUNIMUI

— Sek pasaką mamytę, Apie senus laikus, Kai aityrai ir laumės Skrajojo po laukus. S. Petersonienė

Poezija ir pasakos yra vaikų mėgstami ne mažiau kaip žaidimai ar kryptavimai. Naujienose galima gauti šių perų ir žemėtuų mūsų mažiesiems bei jaunimui.

1. N. Butkienė, VELYKŲ PASAKOS, 32 psl., telpa 6 pasakos ir D.VY. NUKĖS, 34 psl. su 8 apsakymėliais iš vaikų pasaulio. Abi gausiai iliustruotos, spalvotais viršeliais, kainuoja po 1 dol.

2. Vanda Frankienė-Vaitkevičienė, ŠOKOLADINIS KIŠKELIS, pasaka mažiesiems. Jūratis Eidukaitis iliustruota. Didelio formato, 24 psl., gražus leidinys. \$1.50.

3. A. Giedrius, MURKLYS, 24 apsakaitės vaikams. Dail. V. Siman-kevičiaus iliustruota, 130 psl., \$1.80.

4. Stasė Vanagaitė - Petersonienė, LAUMĖ DAUMĖ 17 eilėraščių, kaip pasakų, apie paslaptingas laumes Tėvų Žemėje. Labai gražus leidinys, didelio formato, kietais viršeliais, gausiai dail. J. Kiburo iliustruota, 64 psl., kainu 5 dol.

5. Meironis, JAUNOJI LIETUVA, poema 118 psl., \$1.00.

6. Tyruolis, TEN, KUR NEMUNAS BANGUOJA, Skaitymai, gramatika, tėvynės pažinimas, dainos. Gausiai iliustruota, kietais viršeliais, 217 psl. Labai tinkama vaikams, kur nėra liuanistinių mokyklų. \$3.00

7. Juozas Švablas, JAUNUS PENKETUKAS, apsakaitės, kaip pasakos vaikams iš jų gyvenimo, svajonių ir žygių. Iliustruota dail. Z. Sodeikienės. Didelio formato, kietais viršeliais, pnikus 77 psl., leidinys. \$3.00.

8. Jonas Valaitis, SENOVĖS LIETUVIŲ DIEVAI, mitologijos posmai. Eliuoti padavimai, legendos ir pasakos — kaip senovės lietuviai ir žemaičiai bendravo su savo dievais, 54 psl., \$1.00.

Vaikai mėgsta ir nori skaityti. Dėlto iš pat mažens yra daug lengviau juos įpratinti lietuviškai skaityti ir mylėti lietuvišką knygą. Jei tėvai išbalansuotų vaikams perkamas dovanas — pusę knygų, pusę žaislų — lietuviško auklėjimo rodyklė staiga pakiltų aukštyn.

N A U J I E N O S

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608.

LIETUVIŲ MOTERŲ KLUBŲ FEDERACIJA

Jau nuo 1953 m. Chicagoje dros Moterų Klubų Federacijos veikia Lietuvių Moterų Klubų Federacija. Veikia ji kukliai, nesigarsindama, todėl, atrodo, visuomenė apie ją mažai žino. O tai yra padalyns didelės pasaulinės organizacijos "General Federation of Women's Clubs", turinčios virš 10 milijonų narių. Įsidėmėtinai, kad ši federacija apjungia moteris įvairiausių pažiūrų, rasės, tautybės ar tikybės skirto. Ji siekia bendrą humaniškų tikslų ne tik nesikesindama niveliuoti atskirų grupių individualinių bruožų, bet priešingai, skatina juos išlaikyti, puoselėti ir kelti aukščiau.

Klubų federacijos centro valdyba turi būstinę Washingtono, su savo nariais — tautinių grupių junginiais — palaiko ryšius per suvažiavimus, periodinius leidinius ir kt. Lietuvių Moterų Klubų Federacijai pradžia davė 1947 m. Vokietijoje, Miunshene, įsikūrusi Lietuvių Moterų Atstovybė. Tragiška išvėitintų lietuvių būklė, kada netekę Tėvynės, turto, artimųjų, mūsų žmonės buvo taip reikalingi paramos, toji liūdna būklė paskatino šviesias lietuves organizuotis. Iniciatorių tarpe, jei neklystu, buvo Sofija Jasaitienė, Dr. Marija Krasauskaitė, Birutė Novickienė, Marija Žilinskienė ir kt. Jos kreipėsi į didesnę Tarptautines organizacijas, kaip Raudonasis Kryžius ir kt. ir daug gera padarė. Ilgainiui po keleto persiorganizavimų, tapo minėtos Ben-

lietuvės turėjo progos aktyviai dalyvauti tarp tūkstančio įvairių tautų atstovų suvažiavime, kurs: praėjo gražioje darbo nuotaikoje ir kurioje tarp kitų priimtų rezoliucijų buvo priimant mums ypaci svarbi, nes pasmerkianti komunistinę agresiją pasauly.

Veikliausiai iki šiol pasireikė New Yorko Klubas, gal būti todėl, kad ten veikia Centro komitetas. Įsikūręs 1950 m., parodė daug iniciatyvos, laiku svarbiais momentais reikėsi spaudoje, rašė vyriausybei ir Jungtinėms Tautoms memorandumus, protesto laiškus prieš komunistų kėslus, ruošė lojalumo JAV vyriausybei manifestacijas, paskaitas, parodėles, mezgė ryšius su svetimtųjų organizacijomis, platinė informacinę literatūrą apie Lietuvą ir kt. 1968 m. išleido informacinį leidinį anglų kalba "The Lithuanian Women".

Iš atskirų klubų veiklos pažymėtinos šios: dalyvavimas antikomunistinėse manifestacijose, suruošimas genocido parodėlių, kelimas aikštėn Lietuvai padarytų okupantų skriaudų, rusų žiaurumų, bendradarbiaujant su latvių ir estų klubais informavimas JAV visuomenės per radiją ir televiziją, platinimas antikomunistinės literatūros; rėmimas lituanistinių mokyklų, teikimas stipendijų besimokantiems lietuvių kalbos, ruošimas įvairių minėjimų saviems ir svetimtųjų (K. Donelaičio, karaliaus Mindaugo vainikavimo, Steigiamojo Seimo sukačių proga ir kt.); dalyvavimas tautų festivaluose demonstruojant lietuvių liaudies meną, juostų audimo techniką, paruošiant lietuviškais ornamentais Kalėdų eglaites, lietuviškų valgių Velykų stalus, priėmimus svetimtautėms informuojant jas apie Lietuvą: ruošiant koncertus ir literatūros vakarus tikslu paremti savo menininkus; rūpinimasis apleistais seneliais; ruošiant madų parodas lėšoms telkti ir kt.

Iskeltina, kad praeitą vasarą LMKF Centro Valdybos atstovės dalyvavo bendrame GFVC suvažiavime, kuris įvyko San Antonio, Texas. Pirmininkė atstovavo Washingtono klubo pirmininkė L. Euričienė kartu su Pabaltijo Moterų Tarybos pirmininke G. Žilioniene. Tuo būdu dvi lie-

tuvės turėjo progos aktyviai dalyvauti tarp tūkstančio įvairių tautų atstovų suvažiavime, kurs: praėjo gražioje darbo nuotaikoje ir kurioje tarp kitų priimtų rezoliucijų buvo priimant mums ypaci svarbi, nes pasmerkianti komunistinę agresiją pasauly.

Gal pravartu mums kiek smulkiau susipažinti su Chicago klubo veikla. Šis klubas įkurtas 1953 m. V. Jonuškaitės pastangomis. Pradžioje gan gyvai patraukė mūsų visuomenės dėmesį, vėliau lyg apmirus ir vėl prieš keletą metų pagyvėjęs. Jis suruošė birželio mėn. parodas (Logan Square viešos bibliotekos vietinėse YWCA skyriuose, Mc Cormic Place ir Navy Pier tarp tautinėje mugėje). Minėdamas taip anksti mirusią ir labai veimklią C. K. Klubo pirmininkę Ligiją Bieliukienę, klubas padovanojo Washingtono Klubo būstinei gražų kandelabrą, pavadinant jį "Ligijos šviesa".

Žymiausias Chicago klubo pasireiškimas įvyko 1966 m. Buvo švenčiama GFVC 50 metų gyvavimo jubiliejus. Chicago klubas pakvietė į mūsų miestą suvažiavusias dalyves ir lietuviškas vaises. Įtakingos viešnios, didelių valstybių klubų atstovės, diplomatu žmonės, susidomėjusios klausėsi informaciją apie Lietuvą, žiūrėjo čia pat suruoštas parodėles, lietuviškų šokių programą. Atrodė, kad visos jos reikšė gvy simpatijų mūsų kraštui.

Pastaruoju metu Chicago klubas daugiau kreipė dėmesio į tuos savo įstatų tikslus, kurie skatina kelti lietuvių kultūros reikalus.

Dabartinę valdybą sudaro šie asmenys: daugiausia klubui pasidarbavusi ilgametė pirmi-

nis, turintis daug patirties, Marija Kriaučiūnienė, narė — K. Leonaitienė, Linkevičienė, O. Lorentienė, M. Macevicienė, E. Sidzikauskienė, J. Valdienė.

Paveiksle matome besikeičiančias moterų madas. Dabar pradeda eiti į madą kelnaitės. Užsimovus kelnaites, baigiasi kalbos apie trumpus ir ilgesnius sijonelius.

Daugumai neturtingų nėra kitos išeities

Prezidento komisijos miestų problemoms tirti ekonomistas Anthony Downs tos komisijos studijų išvadoje pareiškė, kad veik pusė Amerikos neturtingųjų miesto gyventojų yra tiek skurdo sąlygų surakinti, kad be pagalbos net ateityje negalės išskurdo išsivaduoti.

Jis parodė, kad iš kiekvienų penkių beturčių šeimų dvi šeimos turi vaikus žemiau 18 metų amžiaus, apie 20 nuosimčių tų šeimų narių yra senesnio amžiaus, beveik 5 nuosimčiai tų šeimų vadovauja darbai netikė vyrai, o 24 nuosimčiai vadovauja darbai netikusios moterys.

Pasinaudodamas 1968 metų statistika Downs apskaičiuoja, kad jaunų beturčių žemiau 18 metų amžiaus miestuose yra 5,4 milijonai ir kad tarp 1959 ir 1968 metų skurdžių šeimų, kurių galvomis yra moterys, nuosimtis padidėjo baltųjų tarpe 38 nuosimčiais, o juodųjų tarpe 73 nuosimčiais. Iki 1985 metų ne-baltųjų, moterų vadovaujamų šeimų miestuose padidėsia iki 95 nuosimčių.

Smogas sukelia vėžį

Dr. Joseph Boyle savo pranešime krūtinės ligų chirurgų kolegijai Los Angeles pareiškė,

me atsilankyti ir įsijungti į klubo pradėtą veiklą.

V. Sruogienė

kad žmonėms, turintiems vėžio ligą pradinėje stadijoje ta liga dažnai pranyksta, jei asmuo laiku pasišalina iš smogo užteršto aplinkos. Vienu atveju vėžio celsis paciento plaučiuose dingusios vos savaitei praėjus po to, kai tas pacientas apleido smogo persunktą Los Angeles miestą. Tačiau dar daugiau vėžinių celių atsiradę kelioms savaitėms praėjus po to, kai pacientas vėl sugrįžo.

Dr. Boyle pasakė, jog tyrimai parodė, kad kai kurie vėžiu sergantieji ir kitokias plaučių ligas turintieji parodė drastišką pagerėjimą kai pasišalinę iš Los Angeles arba pradėjo kvėpuoti filtruota ora.

Kas penktas nervuotas

Viešosios sveikatos įstaiga Washingtono praneša turinti įrodymą, kad kiekvienas penktasis amerikietis yra turėjęs nervų pakrikimą arba jautęs tokį artėjantį. Įstaigos teigimu, ištyrus 6,672 asmenis nustatyta, kad arti 60 nuosimčių suaugusiųjų yra nervingi.

Apžvalga rodo, kad didesnis nuosimtis moterų negu vyrų turi pairisus nervus. Reikšminga esą, kad nervų pairimo ženklų juodųjų moterų tarpe esama daugiau kaip baltųjų tarpe.

"NAUJIENOS" KIEKVIENO

DARBO ŽMOGAUS

DRAGŪS IR BIČIULIS

DĖDĖS ŠERNO GYVENIMO BRUOŽAI YRA GERIAUSIA DOVANA

Vyresnieji Amerikos lietuviai Juozą Adomaitį - Dėdę Šerną asmeniškai pažino, skaitė jo straipsnius, knygas ir klausėsi jo paskaitų. Dabar jie gali paskaityti gražiai surašytą Dėdės Šerno gyvenimą. Jiems bus įdomu prisiminti senus laikus ir pasiskaityti gražių istorijų. Naujai atvykęs lietuviai galėtų žiemos pasiskaitymams nupirkti Antano Rūko parašytą Vienišo žmogaus Gyvenimą - Dėdės Šerno gyvenimo bruožus. Jie pradžiąs kiekvieną, kas jį atsimena ir pažinojo, o naujesiems ateiviams, jaunimui, rašytojo A. Rūko lengvas, vaizdus gražia literatūrine forma pasakojo duos progos susipažinti su mūsų pirmųjų išvytų šviesuolių gyvenimu ir jų kieta, ideologine veikla.

Antanas Rūkas, VIENIŠO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Juozo Adomaitio - Šerno gyvenimo bruožai. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl. kaina 2 dol.

GAUNAMA "NAUJIENŲ" ADMINISTRACIJOJE

AŠTUONIOS UŽ AŠTUONIS

Naujienos yra išleidusios arba laiko savo knygyne brošiūras ir knygas įvairiais klausimais, reikalais ar naudingam pasiskaitymui. Čia yra išvardinti leidiniai, kainuoją po 1 dolerį:

Čikagietė, ĮSPŪDŽIAI KOMUNISTŲ PAVERTOJ LIETUVOJ. Knyga yra ypatingai naudinga tiems, kurie baigia pamiršti komunistines klaidas ir melus. 95 psl.

L. Dambriūnas, LIETUVIŠKAS AKULĖJIMAS SEIMOJE. Būtinai kiekvienai jaunai šeimai, neatskiriama kračio dalis jaunavedžiams. Tik 35 psl., bet juose daug pasakyt.

Dr. A. J. Gussen, ATOSTOGOS VAKARINĖSE VALSTIJOSE. Įdomūs turistų aprašymai su iliustracijomis, 76 psl.

Edmundas Jasūnas, CIVILINĖ AVIACIJA JAV. Naudingos ir įdomios žinios apie tą šiu dienų būtinybę. 32 psl.

Ksaveras Kaunas, ELEGIŠKI STEPONO KOLUPAILOS NIEKINTOJAI. Poemika, 52 psl.

Dr. agr. A. Šeštokas, SODŲ PIEVELĖS. Pritaikyta miestų gyventojams. 40 psl.

J. Vaičiūnienė, NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS MOKYTOJO DARBO APLINKYBĖS. Naudingi pasiskaitymai visiems. 69 psl.

Vincas Zemaitis, SUDUVOS PRAEITIS. Trumpa archeologinė ir politinė istorinė suvalkijos apybraiža. 140 psl.

Šios knygos yra gera šeimos knygynėlio pradžia. Jas ir kitus leidinius galima gauti Naujienose, atsilankius asmeniškai arba prisiuntus piniginių orderį.

NAUJIENOS,

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

Jau išėjo seniai laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00. Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakydamos 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS,

1739 S. Halsted St., Chicago, ILL. 60608

Patį naujausioji italų moterų mada šiam rudenii. Ji mažai kuo skiriasi nuo ankščiau buvusių moteriškų drabužių madų.

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du didelius darbus. Pirmia, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkę bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos.

6%

PER ANNUM ON SAVINGS CERTIFICATES OF \$5,000. OR MORE, 2 YEAR MATURITY

5%

UNIVEST TAUPYMO SĄSKAITOMS

Taupyimo indėliai Apdrausti iki \$20,000.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St

Chicago, ILL. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Išsteigta 1923 metais

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose. kiemas automobiliams pastatyti

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per 3 months. In other USA localities \$18.00 per year, \$10.00 per six months, \$5.00 per three months. Canada \$20.00 per year, other countries \$21.00 per year.	
10 cents per copy, 10 c. on Saturday	
Dienraščio kainos:	
Chicago ir priemiestiuose	
metams	\$20.00
pusei metų	\$11.00
tris mėnesiams	\$6.00
vienam mėnesiui	\$2.00
Kitose JAV vietose:	
metams	\$18.00
pusei metų	\$10.00
tris mėnesiams	\$6.00
vienam mėnesiui	\$2.00

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Mongolai - Lietuvon, lietuvaitės - Mongolijon

Jau visa savaitė sovietų žinių agentūros praneša, o sovietinė spauda rašo apie Mongolijos "liaudies respublikos" pirmininko J. Cedenbalo delegaciją Maskvoje. Atvažiavusieji mongolai ilgai tarėsi su Brežnevu ir Kosyginu apie mongolų santykius su komunistine Kinija, apie prekybos ryšius su Sovietų Sąjunga. Nekreipėme didesnio dėmesio į šį mongolų pasitarimą su sovietų valdžios atstovais, nes manėme, jog tai yra vienu komunistų suokalbį prieš kitus komunistus. Maskvos komunistai bando patraukti savo pusėn Ulan Batoro komunistus, kad sudarytų bendrą frontą prieš Pekino komunistus.

Bet šiandien ta pati sovietų žinių agentūra jau praneša apie didelę lietuvių delegaciją Ulan Batore. Ulan Batoras yra komunistinės Mongolijos sostinė. Vilniuje leidžiama "Tiesa" pirmame puslapyje aprašinėja apie Cedenbalo atsivertimą su A. Kosyginu, D. Polianskiu ir K. Katiušovu Vnukovo aerodrome, apie laimingą atvykusių komunistų sugrįžimą į Mongoliją ir apie lietuvių mongolams giedamas giesmes ir šokių.

Kosyginas, matyt, padarė gerą sutartį su atvykusiais mongolais komunistais. Norėdamas atsilyginti Cedenbalui už prižadą būti sovietų pusėje, įteigė kultų konfliktą su Maoacetungu, jis pasiuntė gražių šokėjų ir dainininkių būrį į Ulan Batorą. Cedenbalas, matyt, paramą prižadėjo rusams. Logika, rodos, reikalauja, kad Kosyginas pasiųstų Ulan Batoran dainuojančias ir šokančias rusaites. Bet sovietų imperijoj veikia kita logika, kuri rusams liepia žarijas žarstyti svetimais pirštais. Mongolai komunistai prižadėjo paramą rusams, o komunistai rusai pasiuntė į Ulan Batorą lietuvaiteis.

Lietuviams mongolai yra seniai pažįstami. Kūni-gaikščiai Vytautui teko susikirsti su mongolais keturioliktą šimtmečio pabaigoje. Ties Vorkslas upe įvyko smarkus mušis, kurio metu bajorinė Vytauto kariuomenė buvo sumušta, pats Vytautas vos nežuvo, bet ir Aukso Orda neteko galios tolimiesiems užpuodinėjimams. Mongolams praėjo noras veržtis į vakarus ir į šiaurę.

Ne vien Vytauto laikais lietuviams teko susidurti su mongolais. Okupacinė sovietų valdžia pradėjus planuoti pirmą lietuvių išvežimą į prievartos darbo stovyklą, į Lietuvą buvo atgabenti mongolai čekistai, kurie atliko patį bauriausią išvežimo darbą. Mongolai čekistai lietu-

UNIVERSITETAI PRADEDA ATSIPEIKĖTI

Profesoriai prieš "arogantiškų kutvelų tiraniją"

WASHINGTONAS. — Nauja profesorų organizacija, pasivadusi U. P. A. O. (Universiteto profesoriai už akademinę tvarką), įsisteigusi praėjusio mėnesio iš 250 universitetų ir kolegijų ir turinti 500 narių, atmetė prezidento Nixono komisijos rekomendacijas ir pareikalavo griežtų valdžios priemonių demonstratoriams universitetuose sukontroliuoti. Jie taip pat pareikalavo, kad sprendimų galia aukštosios mokslo įstaigos būtų atimta iš administratorių ir perduota fakultetų nariams ir patikėtiniams (truste).

Dr. William H. Robert, Katalikų universiteto profesorius ir U. P. A. O. išdinininkas, pareiškė, kad kolegijų administratorių yra pareiga "paaukoti" istatymų prižiūrėtojų, tokių kaip vietinė policija, jie viešojo tvarką tikrai yra ardama.

"Istatymų vykdymo prižiūrėtojai nėra atsakingi už šaudymą žmonių, kurie toms smurtinoms netvarkoms vadovauja", pasakė prof. Robert. "Demonstruotojus reikia kaltinti".

"Pilna nosis nuo pasišlykštinančių studentų "revoliucionierių" išdaigų

Montanos universiteto istorijos profesorius K. Ross Toole, autorius straipsnio "Man jau gana tų riasiškinų", atsisakė pakaltinti asakinguosius kad jie stokodami kur reikia drąsos ir ryžto baltai slapstosi po tolerancijos priedangą, leidžia išbūti arogantiškų kutvelų tiranijai ir terorui ir sukelti dirbtinį nerimą.

"Aš esu 49 metų amžiaus", pradeda prof. Toole. Man emė daug metų ir kaštavo nemažai triuso ir praaito, kol atsiradau kur esu šiandien... Aš užaugau ūkinės krizės metu; ketverius metus kare pradau; turiu daugiau negu sunkiai dirbti; esu "liberališkai" galvojančias žmogus; laikau sveikųjų žmonių proto, ir visų žmonių (kutvelų), kovingų anarchistų ir visos tos nesamones jau turiu iki sočiai".

"Aš turiu pilną nosį visų tų pasišlykštinančių studentų "revoliucionierių" išdaigų, jų barzdų veidų, jų nešvarių plaukų, jų smarvės ir jų "taktikos", kuri yra valkiška, tačiau brutali, naivi tačiau pavojinga — išraiška arogantiškos tiranijos, išpaikintų slunkių tiranijos..."

visuimėnė, jie lietuvių į stotis vėžė, o vėliau tie patys mongolai galvijinius vagonus lydėjo į šiaurės Rusijos tundra. Kai sovietų armija pradėjo veržtis į vakarus, mongolų batalionai ėjo priešakinėse eilėse. Kada karo pabaigoje reikėjo "pamokyti" lietuvių, mongolų batalionai šukavo Lietuvos miškus, gaudė žmones ir šaudė kiekvina miške sutiktą lietuvi.

Mongolų netrukta Lietuvoje ir šiandien. Šiaulių, Radviliškio, Vilniaus, Alytaus ir Klaipėdos kareivinėse pilna mongolų. Okupantas siunčia mongolus į Lietuvą, kad įvartytų lietuviams daugiau baimės; kad lietuvių ir negalvotų apie laisvę ir nepriklausomybę; kad kiekvienam lietuviui būtų aišku, koks cerberis jis saugo, įteigė jis vis dėlto drįstų pasipriešinti okupantui rusui. Europai mongolais visą laiką buvo didelė pabaisa. Mongolų batalionai buvo išmesti Čekoslovakijoje, mongolų yra ir Lietuvoje laikomoje sovietų armijoje.

Mongolijon išsiųstų lietuvių priešakyje yra dainininkė E. Kaukaitė, o mergaitės kelionėje ir Ulan Batore prižiūrės dainininkas E. Kaniava. Tai tas pats komunistas Kaniava, kuris praėjusiais metais važinėjo į Ameriką, bet imperijai nedavė pageidaujamo rezultato. Amerikon rusai jo daugiau nebesiūnčia, bet užtat jis pasiūstas ilgon kelionėn į Ulan Batorą.

Ar nebūtų daug geriau, įteigė mongolams nereikėtų važinėti į Lietuvą, o lietuvaiteis važinėti į Mongoliją? Iš tų kelionių naudojasi tikrai rusai. Tos kelionės jokios naudos neneša nei mongolams, nei lietuvaiteis. Rusai naudoja mongolus lietuviams pavergti, jie naudoja lietuvaiteis mongolų nervams dirginti. Mongolai būtų naudingi pačioje Mongolijoje, o lietuvaiteis galėtų dirbti daug naudingesnį ir garbingesnį darbą pačioje Lietuvoje.

Atsiųsta paminėti

SEJA 1970-3. Anksčiau būdavo paaiškinta, kad tai "tautinės, demokratinės minties laikraštis". Šiame Nr. 8-tas paaiškinti mas pašalintas. Redaktorius Liudvikas Šmulkštys, redakcinė kolegija Boreiša, Dailidka ir Lazauskas, administratorius Urbelis.

Nuo kada vaikai griežia pirmąjį smulką?

Kaip profesorius ir septynių nuo 7 iki 23 metų amžiaus vaikų tėvas aš mačiau šią naująją gentkartę priaugant ir žinau, kad daugumas jų yra šaukus pūkūs vaikai, rašo toliau prof. Toole. Bet nedaugelis jų nėra tokie ir fatališka yra tai, kad toji mažuma gresia daugumą prislėgti prie sienos. Prieš tą mažumą aš neturiu nieko, bet mane pasibaisėjimas ima, kad dauguma visa tai prisiima ir duoda šį piktnaudojimą. Todėl... sakau: "Laikas visam tam padaryti galą".

Mes esame savo "jaunesnei gentkartei" skolingi, kiek ir visos kitos "senesnės gentkartės" jaunesnėms buvo skolingos: mėlės, iki tam tikro laipsnio globos ir pagalbos — ir respekto, kuomet jos to nusipelnė. Tačiau ji (jaunesnioji gentkartė) neturi jokių teisių į mūsų sielas, į mūsų privacią aplinką, į visą mūsų gyvenimą...

Kiekviena gentkartė padaro klaidų; taip jau visuomet buvo ir visuomet bus. Ir mes savo dalį įdėjome. Bet manoji gentkartė padarė Ameriką geriausią gyvenyti šaly pasauliui...

Trumpai nusakę, kaip Amerika savo dabartinės padėties pasiekė, išskeldamas jos svarbiausius laimėjimus ir pralaimėjimus, profesorius sušunka: "Tačiau jos didžiausia klaida yra ne Vietnamas; jos didžiausia klaida yra ta, kad ji savo svarbiausios atsakomybės nusikratė ir prieš jaunąją baltą kapituoliavo".

"Nuo kada vaikai šalyje pirmąjį smulką griežia? Kokia teise, kokių nuopelnų ir pagrindu nepribrendę jaunikliai, kuriems supratimui ir įvertinimui amžiaus metų trūksta, yra iškeliami mūsų amžiaus išminčiai? ...Jie nenori klausytis ir diskutuoti; jie tik nori perrekti ir akmenis svaidyti... Tad kodėl mes pakentime, kad arogantiški gatvės vaikėzai šlapintų ant mūsų išitikinimų ir mūsų viešųjų įstaigų pastatus terštų?"

Policija čia mums nieko negali padėti. Mūsų gentkartei ir jų gentkartei — padėti gali vien tik mūsų jais pasibaurėjimas ir mūsų pasišlykštinėjimas.

Turinyje: Viko persitvarkymai (editorialas); P. Stravinskio: Nesusipratimai laisvinimo klausimais; Mykolas Slezevičius iš 1923 metų Lietuvos ūkininko kalendoriaus paimtas: Partijos Steigiamajame Seime; du straipsniai apie Feliciją Bortkevičienę (antrasis Dr. Balio Matulionio); J. Audėno: "Kada Lietuvos demokratai virto socialistais?"; Antano Suginto: "Pastabos dėl J. Audėno straipsnio, J. D.: Prisiminsime Bili Sruogą; Z. Z.: Mūsų mirusieji — Tadas Ivanauskas ir kiti kurių skaitytojų bei bendradarbių laisvą, kuriuos vienu sakiniu susumuoją S. Stravinskis: "...Sėjos redaktorius kol. Liudo Šmulkščio paprašytas mielai rašau dėl tų nesusipratimų (laisvinimo klausimais. Red.) ir šiame laikraštį, taip gražiai redaguojamoje LVSL Sejoje". Pabaigoje redaktorius Pamaivos.

SVIEMO GAIRIŲ: Lietuviškojo ugdymo žurnalas Nr. 8 (7). Leidžia JAV LB Sviemimo Taryba, Čikaga, 1970 metai.

Sviemimo Gairių redakciją sudaro: Petras Maldeikis, redaktorius; red. nariai ir pavaduotojai A. Rinkūnas, V. Čižiūnas, Gintarė Ivaskienė, Stasė Peteršonienė ir Juozas Tamulis; 96 puslapiai.

Turinyje apstu tokių aktualių temų kaip P. M.: Kas lietuvių išauklės lietuvių? Kun. Dr. J. Gutausko: Seima — lietuvių bėgs pagrindas; Doktoras Romualdo Kriaučiūno: Jaunimo psichologija; toliau visa gausa straipsnių tokių autorių, kaip prof. dr. A. Salys, D. Orantaitė, J. Plačas, J. Juknevičienė, J. Masilionis, A. Rinkūnas, Dr. B. Motušienė, Anatolijus Kairys, J. Matulaitienė, P. Maldeikis, A. Saulaitis ir J. Varnas.

Leidinyje baigiamas Amerikos

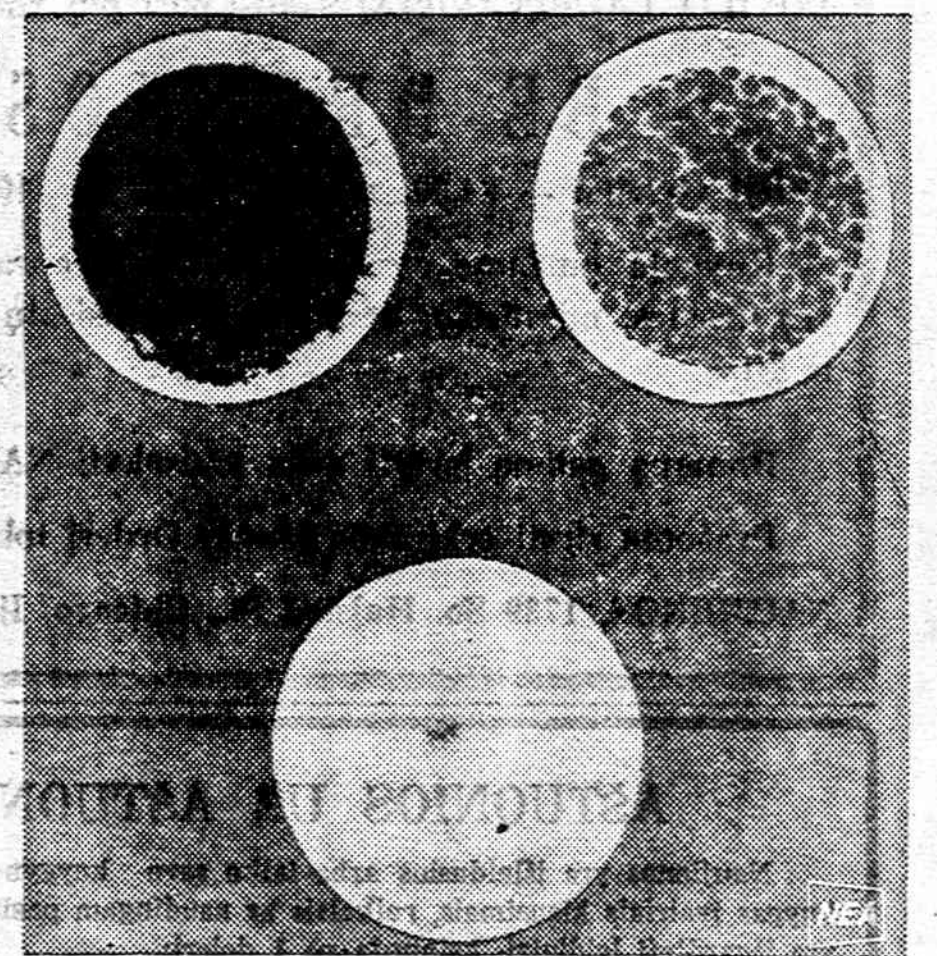
Lietuvių Mokytojų Sąjungos simpoziumu apie Bažnyčios vaidmenį lietuvių švietime, kur be kt. pabrėžiama, "kad naujieji Vatikano nuostatai įpareigoja tėvus, mokytojus, auklėtojus, o ypač dvasiškąją pasirūpinti, kad lietuvių vaikai paveldėtų lietuviškus religinius papročius ir maldą savo tėvų kalba".

Automobilizmas ir gyvūnija

JAV automobilių asociacija atliko specialius tyrimus, kuriais siekė nustatyti, kiek gyvūnų žūsta plentuose. Pasirodė, jog kasmet Amerikoje automobiliai užmuša apie milijoną paukščių ir gyvulių. Tai yra daugiau, negu kasmet jų nušauna medžiotojai. Vien tik Floridos valstijoje per vieną dieną po automobilių ratais žūva 5,000 putpelių, 250 kalakutų ir apie 200 voverių, daugybė giesmininkių, graužikų ir roplių. Pensilvanijos valstijoje 1967 m. automobiliai užmušė 22,610 elnių.

Automobilių aukomis tampa elniai, barsukai, lapės, voverės, ežiai (labai dažnai), triušiai, kurmiai, kirstukai, žiurkės, ropliai ir varlės. Keista, tačiau rūpūžės patenka po ratais labai retai.

Bendrą žūstančių gyvūnų skaičių peleną nustatyti, nes dažnai automobiliai nusiviedžia savo aukas toli į šalį, todėl jas sunku pastebėti. Be to, sužeisti gyvūnai nurovoja ir dvesia kitoje vietoje. Specialistai teigia, kad kartu su maisto trūkumu autos-trados yra vienas pagrindinių veiksnių, nulemiančių daugelio paukščių gausumą atskiruose rajonuose. Dvėseliena mintantys paukščiai jau įpratę skraidyti išilgai autostradų ir rinktų sutraiskytus gyvūnus.

Valdžios įstaigos bando įvairius filtrus automobiliams. Paveikslas viršuje, kairėje, matomas filtrus buvo uždaras ant 1960 metų sunkvežimio be jokiu dūmų kontrolės įrengimų. Dešinėje — filtras iš sunkvežimio, kuris turėjo kontrolės įrengimus. Apacijoje matomas filtras išimtas iš mašinos, kuri buvo varoma natūraliomis dujomis.

VLADAS MINGELA

Matas Antanas Milukas - 85 metų sukaktuvėninkas

Dešinioji Kun. Antano Miluko ranka

Ir liūdina man svajotas laimės nesulaukus: Ištikimoji mano draugė vienuma. Dažnai nematoma ranka paglosto plaukus, Sidabro siūlais juos papuošdama. Niūrus, bežadis mano kambarelis. Begarsiais žingsniais čia dažnai užklysta praėjusieji.

Jei pasirodytų čia tavo nors šešėlis — Jį aplankytų džiaugsmas ir viltis.

Juozas Mikštas

4 Tačiau 61 metų amžiaus žmogui amerikiečiai įstaigos nebuvo įmanoma gauti darbo, tad, kaip prityręs administratorius ir spaudos žmogus darbą gavo "Amerikos" spaustuveje ir leidvykloje. Betgi prie šio laikraščio neteko ilgai dirbti, nes ilgai vien trys katalikiniai laikraščiai susijungė į vieną, kuris ir šiandien čia "Darbininko" vardu Brooklynje Niujorke. Pagaliau amžiaus našta padidėjus, neužilgo teko išeiti su visai maža pensija.

AR TIK VISOMENININKAS?

Matas Milukas laikytinas ne tik visuomenininkas, bet ir senų laikų spaudos platinioju — spaudos žmogui. Jis laikytinas ir žurnalistu ir literatūros vertėju. Gaila, kad jis nerinko savo paskelbtų straipsnių, tačiau jų šimtai yra paskelbti kun. Antano Miluko leiduose laikraščiuose: "Žvaigždėje", "Garse", "Darbininke",

"Amerikoje" ir kituose laikraščiuose: ypač daug rašė 1906 — 1909 metų laikotarpiu. Jis laikytinas knygnešiu — spaudos platinioju.

POLITIKAI GAUDĖ IR ŠAUDE UKRAINIEČIUS

Po II Pas. karo, su šeima vykdamas Amerikon Matas Milukas trumpam buvo nukeltas į "Melbourne" stovyklą, esančią už pusės kilometro nuo lenkų (vėliau armėnų) stovyklos. Kaip ir kiekvienas kitas įvykis, "Melbourne" stovyklos įsteigimas, jos gyvavimas, turi ir savo istorijėlę.

Lenkams išvykus namo, "Melbourne" Funkelkasernėje ruošiant pastatą buvo paskirti atgabentiems armėnams, išskyrus vieną dešinį pusę riogsančią trobesį, kuriame dar gyveno ukrainiečių likučiai. Kaip jau minėta, daugumos ukrainiečių, kažkokiais mum nežinomais sumetimais, prievarta buvo atiduoti sovietų ginkluotim politvadovams ir raudonarmėčiams. 1945 m. rugpjūčio 23 d. tie žiaurūs išsigimėliai noriai atliko savo pareigą; jiems nuosirdžiai įtakinkavo daugumas Unrros pareigūnų amerikiečių, anglų: ukrainiečiai buvo žiauriau būdu prievarta sugaudyti ir pakrauti į sunkvežimius. Jų tolimiesnis likimas buvo baisus. Sugrįžo tik tie, kuriems pavyko vėliau iš važiuojančio traukinio išsokti ir gyvais palikti.

Kai ukrainiečiams skirtoje stovykloje paliko daug tuščios erdvės, Matas Milukas pasistengė ten tam tikrą kiekį lietuvių įsprausti

MATAS ATLEIDŽIAMAS IŠ TARNYBOS UNRROJE

Šios stovyklos direktorius ir Mato Miluko tiesioginis viršininkas buvo JAV armijos pulkininkas Thomas Milligan kilimo iš Kalifornijos valstybės. Mato pasakojimu jis buvęs humaniškas žmogus, giliios ir placios erudicijos, labai nuoširdus, tolerantas ir beveik visada malonus ir linkmus — geros nuotaikos. Matas Milukas su juo turėjo geras draugiškus santykius. Thomas Milligan užjautė pabėgėlių nelaimę ir stengėsi jų tragiską būitį mažinti arba lengvinti. Tuo tarpu Unrros centrinės įstaigos direktorius, Stuttgarte, buvo anglų karininkas McNeil: visad piktas, nepatenkintas, surūgęs gyvenimu nusivylęs. Thomas Milligan ir McNeil abu buvo airiai ir protestantų tikybos, bet jie vienas nuo kito labai skyrėsi. — kaip diena nuo nakties. Tiesa, jie tarpusavy lyg ir draugavo: vienas kitą net aplankydavo, bet iš jų girdėtų pokalbių nesijautė ir nesimatė nuosirdumo bei glaudaus ryšio: niekas negalėtų atspėti, kad jie būtų tos pačios tautos žmonės.

ANGLAS MCNEIL NUGALI AMERIKIETI PULK. MILLIGANĄ

Kartą Matas pasiūlė pulk. Milliganui tuščiuose, ukrainiečių bloko kambariuose apgyvendinti vieną kitą lietuvių pabėgėlių, kurie emė lankytis pas Miluką, norėdami pasprukti iš prancūzų zonos stovyklų. Jis paklausė Mato patarimo su sąlyga, jeigu tam nepasipriešins Unrros centras. To,

ašku, užteko Milukui. Darydamas naujų stovyklos gyventojų sąrašą, jis pradžiūlė išrašė du lietuvius. Milligan po tuo sąrašo pasirašė, o centrinė įstaiga to nepastebėjo ir jį patvirtino. Sekančiuose sąrašuose lietuviškų pavardžių pagrausėjo. Jis imaišydavo tarp lietuvių kokią vengrą, rumuną ar kitos tautybės pabėgėlį. Tokiu būdu pavyko į šią stovyklą įtraukti 72 lietuvius. Kadangi lietuvių buvo padorūs, ramūs, niekur blogiū nepasireiškė, tad niekas iš jų neatreikė dėmesio, kad čia gausėja skirtingos tautos dypukų. Tik į 1946 m. pavasarį yla išlindo iš maisto. Tuomet atsitiktinai, (greičiausia komunistų šnipai bus įskundę), pastebėta, kad Funkelkasernėje "neteisiškai" gyvena tokia didelė lietuvių grupė. Prasidėjo tardymai, kaltininkų ieškojimas. Kadangi kaltininkų "nesurasta", pasistengta tą nemalonų "lietuvių klausimą" likviduoti. Šios stovyklos artumoje buvo sekvestruota tam tikras kiekis atskirų vokiečių priklausančių namų "zydlung", į juos, be niekur nieko, apgyvendinti visi "nubaustieji" lietuvių. Tas naujas lageris gavo "Melbourne" vardą. Betgi ir po to nemaloni trintis tarp stovyklos direktoriaus ir centrinės įstaigos ne sibaigė. Bet... ilgainiui, anglų karininkas Mc Neil nugali amerikietį pulk. Milliganą. Jis buvo nubaustas ir iškeltas į savo dalinį, o tuo tarpu į Funkelkasernę įsikraustė anglas Mc Neil. Tuomet ir Mato Miluko tarnyba neilgai tęsėsi: jis buvo atleistas.

Po tų nemalonių Matas Milukas buvo perkeltas į "Melbourne" Unrros sto-

vyklą. Tuo tarpu jo duklė dr. Emilija Matulaitienė buvo veikiančio dispanserio (ligoninės) vedėja-tad ten ir pasiliko.

"HE HAS DONE GOOD JOB"

Matas visados buvo geležinės pareigos žmogus. Nepaprasto sumanumo! Trijų ar keturių viršininkų buvo aukštai įvertintas. Jo atestacijos puošė šie žodžiai: "He has done good job". Ir kada McNeil alleido Miluką iš tarnybos, jis teisinosi tai daręs tik dėl anglų tradicijos, esą sekretoriaus pareigas tegali eiti tik moteris. Po neįilgo jis atsigabeno žydų tautybės gana gražią merginą.

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite

Dienraštį

"NAUJIENAS"

Jau pasirodė knygų rinkoje naujausioji Dan Kujaičio knyga

MAGISKŲJŲ KUJIMŲ I VILNIU

336 puslapiai. — Kaina \$3.00

Geriausioji dovana yra pati naujausioji, gražiausia, lengvai parašyta knyga apie Lietuvą. Knyga galima gauti užėjus į "Naujienuos" arba užsisakius paštu. Knygų platintojai gauna nuolaidą. Čekius arba Money orderius reikia siųsti tokiu adresu:

NAUJIENOS, 1739 So. HALSTED STREET, CHICAGO 8, ILLINOIS

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ
IR GERKLIO LIGŲ
PRITAIKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofisio telefonas: PROspect 8-3229
Rezid. telefonas: WAilbrook 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto,
nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta.
Jei neatšilėja, skambinti 374-8012

Rez. tel. 239-4683
DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGŲ
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Pirmą ligonius pagal susitarimą.
Jei neatšilėja, skambinti 374-8012

DR. S. BIEŽIS
Telef.: PROspect 8-1717
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8
aktai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiad. ir sekmadieniais uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7668

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisai: HEmlack 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadienį, ketvirtadienį nuo 1-4 ir 7-9,
antradienį, penktadienį nuo 1-5, treči-
adienį, sekmadienį uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7668

Dr. Ant. Rūdo kabinetą perėmė
optometristas
DR. EDMUND E. CIARA
2709 W. 51st STREET
Tel.: GR 6-2400
Val.: pagal susitarimą: Pirm., ketv.,
1-4, 7-9, antradienį, penktadienį, 10-4, ir
sekmadienį, 10-2 val.

Rez. GI 8-0873
DR. W. M. EISIN - EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGŲ
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
šilėja, skambinti MI 3-0001.

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popietį ir 6-8 val.
Trečiadienį, uždaryta
Ofisio tel.: PORTsmouth 7-6000
Rezid. telefonas: GARDen 3-7278

Ofisio tel.: PR 8-7773; rez.: PR 6-4732
DR. A. MACIUNAS
CHIRURGAS
Pirmą tik susitarus.
Valandos: pirmadienį, ketvirtadienį, 5-8,
antradienį, 2-4.
Ofisio tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidencijos tel.: PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadienį, penktadienį, nuo
2 iki 8 v. p. p.; antradienį, ketvirtadienį,
nuo 9 iki 11 ir nuo 4 iki 8, o sekmadienį,
nuo 9 iki 12 val.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis, pritaiko akinius ir
"contact lenses"
Val. pagal susitarimą. Uždaryta trečiadienį.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PULSŲ IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd ST.
Val.: antradienį, nuo 1-4 po pietų,
ketvirtadienį, nuo 5-7 val. vak.
Ofisio telefonas: 776-2880
Naujas rez. telefonas: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisai: 2750 West 71st St.
Tel. 925-8296
Valandos: 2-8 val. vak. Penktadienį,
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Sekmadieniais ir trečiadieniais
uždaryta.
Rez. tel.: WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika; spec. MOTERŲ ligos
Ofisai: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečiadienį,
penktadienį, 2-4 ir 6-8 val. vak. Sekmadienį,
nuo 2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofisio telefonas: HEmlack 4-2123
Rezid. telefonas: GIBson 8-6195
Pirmą ligonius pagal susitarimą. Dėl
valandos skambinti telefonu HE 4-2123
jei neatšilėja, tai telefonas GI 8-6195

SKAITYK "NAUJENAS" —
JOS TEIKIA GERIAUSIAS,
TEISINGIAUSIAS ZINIAS

P. ŠILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezės Med. Ban-
džiai. Speciali pagalba kojomis
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Sekmadieniais 9-1.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 West 63rd St., Chicago, ILL. 60629
Telef.: PROspect 6-5084

MOVING
Apraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 W. 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Laidimal — Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
R. ŠERENAS
2047 W. 67th Pl. WAilbrook 5-8063

GRADINSKAS
STALINIS
RADIJAS - PATEFONAS
TIK 26 INC. PLAT.
2512 W. 47 ST. — FR 6-1998
LIETUVI, EIK PAS LIETUVI!

SOPHIE BARCUS
RADIJO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienį
iki penktadienį 10-11 val. ryto.
— Sekmadienį ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 val.
ryto.
Vakarų skaitmeniniai 7 v. v.
Tel.: HEmlack 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

**KELIONĖS I LIETUVĄ
IR IŠ LIETUVOS**
Jei ateinančiais metais rengiatės
vaziuoti į Lietuvą arba iškviesti į
Lietuvą savo gimines, tai jau metas
iš anksto užsakyti vietas, kad nebūtų
sutrūkusių ir grupinė kelionė būtų
pigesnė.
Viladas Rasciūskas pirmą pradžioje
organizavo keliones į Lietuvą ir jau
nuvežė virš 20 grupių. Ateinančią va-
sarą jis organizuoja net 8 ekskursijas.
Jo vadovaujamoje įstaigoje dabar dir-
ba dvi lietuvaitės — Josephine Mile-
riūtė ir Laima Luneckienė. Visais ke-
lionės reikalais kreipkitės į:
WALTER RASK - RASCIUSKA
AMERICAN
TRAVEL SERVICE BUREAU
9727 So. Western Ave.
Chicago, Illinois 60643
Tel. 238-9787-8

GELININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandoje
gražiausios gėles ir vainikai, antka-
pių papuošimai ir sezoninės
kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

GUŽAUSKU
BEVERLY HILLS GELININKAS
GĖLĖS VISOMS PROGOMS
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

OVERSEAS PACKAGES
CHRISTMAS DEADLINE
Air All the Way.
30-15. Limit
NOV. 28
NEA

OVERSEAS PACKAGES
CHRISTMAS DEADLINE
Air All the Way.
30-15. Limit
NOV. 28
NEA

OVERSEAS PACKAGES
CHRISTMAS DEADLINE
Air All the Way.
30-15. Limit
NOV. 28
NEA

OVERSEAS PACKAGES
CHRISTMAS DEADLINE
Air All the Way.
30-15. Limit
NOV. 28
NEA

OVERSEAS PACKAGES
CHRISTMAS DEADLINE
Air All the Way.
30-15. Limit
NOV. 28
NEA

OVERSEAS PACKAGES
CHRISTMAS DEADLINE
Air All the Way.
30-15. Limit
NOV. 28
NEA

Atrodo, kad vairuotojas prašė pagalbos. Ta pagalba jam buvo reikalinga, nes lenktynių metu jo automobilis pašoko, bet vairuotojas nebuvo sužeistas.

Brighton Parkas

Zagariečių Draugiško Klubo
linksmas metinis parengimas
įvyks šį šeštadienį lapkričio
7 d. Hollywood salėje, 2417 W.
43rd St. 6 val. vakaro šokiams
gros Jurgio Joniko orkestras.
Visi malonūs svečiai bei klu-
bo nariai prašomi gausiai atsilan-
ktyti. Svečių patenkinimui
parengimo komisija bus pasi-
rūšiusi su gardžiais valgiais,
gėrimais, dovanelėmis ir kitais
pamarginimais. Klubo valdy-
ba su pirminku Paul Masi-
lioniu bei parengimo komisija
lauks visų atsilankant.

Joniskiečių Labdarybės ir
Kultūros Klubo linksmas drau-
giškas metinis parengimas —
šokiai įvyks šį sekmadienį, lap-
kričio 8 d. Hollywood salėje
nuo 4 val. po pietų. Svečius
bei savo narius klubas nuošird-
žiai kviečia, senus ir jaunus
skaitlingai atsilankyti. So-
kiamis gros Tony Valiumo orke-
stras, bus visokių vaišių, dova-
nelių, importuotų saldinių
bei kitų pamarginimų. Taigi
Klubų valdyba, parengimo ko-
misija ir visi svečiai patarnau-
tojai lauks bei visiems atsilan-
kusiems gražiai patarnaus.
A. Jusas

**Laikraštis rašo apie
lietuvius**
S. W. News — Herald, Mar-
quette Parko gyventojams lei-
džiamas anglų kalba savaitinis
laikraštis nebijo net ir į pirmą
puslapį įsidėti žinių apie juo-
džių vagystes ir į užpuolimus
toje vietoje ir apie vietos gy-
ventojų pastangas ginti savo
teises, saugumą bei nuosavybę.
Neseniai gražiai aprašė au-
kos pasiuntimą Brazilskams
(per p. Bacevičių), o paskuti-
niame numeryje buvo paveik-
las ir aprašymas 83 metų liet-
vio sportininko.

Man atrodo, kad lietuviams
vertėtų pasinaudoti geromis
šio laikraščio leidėjų nuotai-
komis ir dažniau pasistie ži-
nių iš lietuvių gyvenimo. K. T!

LINKSMAVAKARIS
"Lietuviai televizijoje"
Š. m. spalio mėn. 31 d. Balio
Pakšto (California ir 38 gatvė)
įvyks "Lietuviai televizijoje"
surengtas linksmavakaris. Sa-
lė buvo perpildyta. Kalbėjo
pats vedėjas Toliūs Šlutas. Lė-
šų, telkimo komiteto narys Ka-
šuba, Edmundas Vengianskas.
Iš Naujosios Zelandijos sve-
čias Romanas Raudonikis. Vi-
si linkėjo išsilaikyti vieninte-
lei laisvame pasaulyje lietuvių
kalba televizijos programai.
Algis Regis humoristinėje
formoje sakė, kad lietuviams
vis dar nėra garbingai atverti
dangaus vartai, laidojantis ne
pagarbiai Sv. Kazimiero kapinė-
se.
A. Ambrozė padainavo savo
pačios sukurta dainelę, sveiki-
nant visus susirinkusius. Vy-
tautas Bilaitavičius, apsiėmęs
viena puse juodai, antrą bal-
tai su viena didelių usų puse
stiprių balsų padainavo keletą
linksmų kupletų. "Lietuviams
televizijoje" išsilaikyti atsirado
ir aukotojų. Stambesnę au-
kų įteikė J. Laurinaitis ir kelio-
lika mažesniems sumonims au-
kojo. Linksmavakaris buvo
filmuojamas ir kada nors da-
lyviai patys save pamatys tele-
vizijoje.
Bendrai linksmavakaris pra-
ėjo geriausioje nuotaikoje.
Stasys Juškėnas

**Šachmatininkai
parke žiemos**
Nors jau lapkričio pradžia,
bet savaitgalio šachmatininkai
iš Marquette Parko neišsikraus-
to. Praėjusio šalto lapkričio
pirmos sekmadienį beveik tuš-
čiame parke prie sustatytų sta-
lų visą dieną žaidė geras būre-

mas-Mironas. c) Po paskaitos

įvyks meninė dalis, kurią išpil-
dys mūsų vietinės stiprios me-
ninės pajėgos. d) Mūsų sesės Bi-
rutininkės visus atsilankiusius
pavaišins kavute.
Organizacijos kviečiamos da-
lyvauti su vėliavomis ir visuo-
menė gausiai dalyvauti.
Ramovėnų ir Saulių Valdybos

MIRĖ ROBERTAS
B. ALILIŪNAS
DeKalb, ILL. Spalio 25 d.
čia mirė plačiai pažįstamas Ro-
bertas B. Aliliūnas, Jono ir
Marijonos Aliliūnų sūnus ir
Dr. Aliliūno brolis. Velionis
gimė Amerikoje, čia pramoko
pianinų derintojo amato, dir-
bo savo srityje ir staigiai mirė.
Jaunatvėje Robertas pats
grojo pianinu ir dalyvavo or-
kestrė. Jis mėgdavo eiti į lie-
tuvų parengimus ir sekė Ame-
rikos lietuvių gyvenimą. Vė-
liau jis pramoko pianinų deri-
nimo amato ir priklausė Ame-
rikos muzikų profesinei sąjun-
gai. Jis derino pianinus lietu-
viams ir kitiems.

1968 metais Robertas susa-
vo broliu Dr. Leo buvo nuva-
žiavęs į Vilnių ir turėjo progos
susipažinti ir išsikalbėti su tė-
vo ir motinos artimaisiais bei
savo giminėmis. Vilniū buvo
suvažiavę giminės ir papasa-
kojo apie savo gyvenimą dabar
tėneje Lietuvoje.

Velionis, didelio būrio drau-
gų ir pažįstamų lydimas, spal-
io 27 dieną buvo palaidotas
Hillside kapinėse. Tėbūna
jam lengva Amerikos žemele.
Kaimynas

**Susirinkimų ir parengimų
PRANEŠIMAI**
— L. M. Klubų Federacijos Chica-
gos klubo visuotinis — metinis narių
susirinkimas įvyks lapkričio mėn. 8 di-
2 val. p. p. Jaunimo Centre, Narės
prašoma tą dieną rezervuoti ir gau-
siai susirinkti, nes bus renkama nauja
valdyba. Taip pat kviečiamos vieš-
nios, kad susipažintų su šio klubo vei-
kla bei jo tikslais ir įsijungtų į narių
eiles.
— Žagariečių Klubas rengia metinį
parengimą lapkričio 7 dieną Holly-
wood svetainėje, 2417 West 43rd St.
Pradžią 7 val. vak. Šokiams gros G.
Joniko orkestras. Kviečiame visus
narius ir svečius atsilankyti ir pra-
leisti linksmą laiką su Žagariečiais.
Pauli Masielionis, pirm.

Lietuvių Moterų Draugijos Ap-
vieta cilinis narių susirinkimas įvyks
sekmadienį, lapkričio 8 dieną 1:00 v.
popiet Lietuvių auditorijoje, 3133 So.
Halsted St. Narės malonėkviečiai atsilan-
kyti, nes yra daug svarbių reikalų ap-
tarti. Po susirinkimo bus vaišės.
Rozė Didžiulienė, rašt.

Ugytės Draugiško Klubo susirin-
kimas įvyks penktadienį, lapkričio 6
dieną Talman Hall, 4500 So. Talman
Ave., 8 val. vak. Visi nariai ir narės
kviečiami atsilankyti, nes bus svar-
stomi ateities reikalai. Po susirink-
mo vaišės.
A. Kalyt, rašt.

**Joniskiečių Labdarybės ir Kultū-
ros klubas** rengia tradicinį metinį so-
kių vakarą, kuris įvyks sekmadienį,
lapkričio mėn. 8 dieną Hollywood sa-
lėje, 2417 W. 43rd St. Pradžią 4 val.
vak. Komisija ir valdyba kviečia vi-
sus į šį linksmą šokių vakarą. Veiks
įvairių valgių ir gėrimų bufetas. So-
kiamis gros geras orkestras ir bus
gražūs dovanų. Dalyvaukite visi.
A. Kalyt, rašt.

**Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjun-
gos** Chicago skyriaus cilinis narių su-
sirinkimas įvyks lapkričio mėn. 8 di-
sekmadienį, 3 val. p. p. Jaunimo Cen-
tre, klasėje.

LOS ANGELES, CALIF.
Kariuomenės šventės minėjimas
Lietuvių Veteranų Sąjungos
"Ramovė" Los Angeles Skyrius
ir Saulių Daumanto Kuopa, lap-
kričio 22 d. (sekm.) rengia Ne-
priklausomos Lietuvos ginkluo-
tų jėgų atkūrimo 52 metų su-
kakties minėjimą.
Minėjimas įvyks Sv. Kazimie-
ro parapijos patalpose.
10:30 val. bažnyčioje pamaldos
(suma).
12 val. parapijos salėje įvyks
akademija:
a) Lietuvos Generalinis Kon-
sulas, LVS Ramovė Garbės Na-
rys, Dr. J. Bielskis, šventės pro-
ga, tars žodį. b) paskaitą ska-
lės ramovėnas, rašytojas, Nori-

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telef.: GROovehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOWNhall 3-2108-9
TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

LEONARDAS BUKAUSKAS IR SŪNUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
NAUJOJI ŠERMINĖ ZINOMOJI ŠERMINĖ
De Young - Vroegh Funeral Home Leonard Funeral Home
649 East 162nd Street 10821 S. Michigan Avenue
South Holland, Illinois Chicago, Illinois
Turime šerminis vietas kitose Chicago dalyse ir prie-
miesčiuose. Jei norite gero ir patyrusio patarnavimo,
dieną arba naktį.
Skambinkite telefonu Commodore 4-2228

MAŽEIK & EVANS
Laidotuvių Direktorai
6046 So. WESTERN AVE.
TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
REPUBLIC 7-6000 REPUBLIC 7-8801

EUDEIKIS
SENIAUSIA IR DIDžiausia LAIDOJIMO ĮSTAIGA
Laidotuvių direktoriai:
DOVYDAS P. GAIDAS GERALDAS F. DAIMID
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741 - 1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAfayette 3-0440
MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1007

STEP. C. LACK IR SŪNUS
(LACKAWICZ)
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

P. J. RIDIKAS
3354 So. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel: YArds 7-1138-1139

5 — NAUJENOS, CHICAGO 2, ILL. — FRIDAY, NOVEMBER 6, 1970

IS CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Kiekvienam per metus po 1,800 svarų atmatų

Chicago Tuberkuliozės Institutas 1970 metų Kalėdų ženklėlių (Christmas Seals) kampanijai pradėti įvykusiame po būvyje kalbėtojai Dr. Bertram ir John Kirkwood pasakė, kad praėjusiais metais Chicagoje atmatų (garbage) kiekvienam vyrui, moteriai ir vaikui atiteko po 1,800 svarų, tai yra kiekvieną dieną po 5 svarus. Palyginus tuos svarus iš 5.5 milijonų, tai yra kiek maždaug Chicagoje su priemiesčiais gy-

ventojų, esą susidaro bilijonai svarų popierių ir kitokių atmatų bei sąslavų. Galima įsivaizduoti, kaip sparčiai yra apteršiama gyvenamoji aplinka: žemė, vanduo ir oras. Tuberkuliozės Institutas išleido knygėlę "Our World is Dying" (Mūsų pasaulis miršta), kurią galima gauti nemokamai parašius Institutui arba paskambinus 744-4077.

Laikas susirūpinti infliacija

Walter Trohan savo skiltyje Chicago Tribune antraštė "Laikas imtis infliacijos", reiškia viltį, kad rinkimams praėjus išrinktieji atstovai dabar visu rimtumu imsis visų didžiausios problemos — infliacijos, kuri vis sunkiau gula ir skaudžiausią skriaudžia ribotas pajamas turinčius, kaip (antai našles, našlaičius ir pensininkus. Per metus metus politikieriai daug kalbėję apie infliaciją, jos pavojus, bet nieko nedarę tiems pavojams išvengti, tik patys sau pakėlę algas po 42 nuosimčius ir daugiau.

Naujas Vokietijos konsulas

Nuo praeito pirmadienio Federalinės Vokietijos Respublikos Vakarų Vokietijos general. konsulo pareigas Chicagoje pradėjo eiti 60 metų amžiaus juristas Hans Rolf Kiderlen. Generalkonsulas Kiderlen perėmė pareigas iš Eugen Bel-

Moterys sėjoni ilgeja, tačiau trumpėja medžiagos kiekis sukni prie-kyje ir didėja dekoltažai. Kairėje — operos solistė Anna Moffo, kairėje — princesė Margarita Londonė.

zo, kurs sulaukęs 62 metų išėjo į pensiją.

Gen. konsulas Kiderlen per eilę metų yra buvęs general. konsulu Los Angeles, o vėliau buvo Vokietijos užs. reik. ministerijoje Amerikos reikalų skyriaus vedėju.

Dešimtyje precinkty panaikins tavernas

Mažiausiai dešimtyje Chicago miesto pietinės dalies precinkty nugarimo mėgėjai pasukinę lašelį išgers mėnesio ne betrukus, nes visų tų precinkty balsuotojai dviem trečdajiais balsų pasisakė prieš tavernas, reikalaudami jas panaikinti kadangi tavernos į jų apylinkes patraukia nepageidaujamus elementus. Kai kurie precinktai nubalsavo panaikinti ne tik tavernas, bet taip pat uždrausti ir likerių krautuves. Tokie balsavimai, kaip "vietos gyventojų pasisakymas" (local option) buvo prarasti antradienį, lapkričio 3 dieną.

Sritys, kuriose salūnus ir panašias užėigas nubalsuota uždaryti, yra: East 79 Street ir East 87 St. arčiau S. Jeffery Blvd. ir Stony Island Ave.; West 63rd St. per kelis blokus abipus S. Ashland Ave.; West 95th St. abipus S. Ashland Ave. ir West 95 St. nuo S. Halsted St. iki Vincennes Ave.

prašomi susirinkime dalyvau-
ti.
Skr. Valdyba

— Kazys Ulvičius, daugeliu organizacijų veikėjas, buvo rimtai sunegalavęs ir paguldintas į West Suburban ligoninę. Dabar grįžo namo ir Dr. Jaculo priežiūroje gydosi namuose. Draugai linki sustiprėti. Be to, yra pakeistas jo telefono numeris — dabartinis yra 458 — 8345.

— Genocido parodai priziū-
rėti, kai bus išstatyta šv. Kryžiaus parapijos salėje, reikia taktininkų vyrų ir moterų, kurie galėtų parodoje budėti. Chicago Lietuvos Taryba maloniai prašo taktininkų pagalbos. Galintieji padėti prašomi registruotis Altos' biure, 6818 S. Western Ave. tel 778 - 6901.

— Lietuvos Tautos Genocido paroda dar kartą Chicagoje bus išstatyta lapkričio mėn. 10 — 19 dienomis šv. Kryžiaus parapijos salėje, 4547 So. Wood St. Parodos atidarymas įvyks, 1970 m. lapkričio mėn. 10 d. (antradienį) 8 val. vak. Parodos išstatymą organizuoja Chicago Lietuvos Taryba.

— Jonas Buškauskas, ištarnavęs 6 metus Amerikos armijoje grįžo sveikas į Chicago. Jam teko būti ir Vietnamo kare. Jis priklauso Vytauto Didžiojo šaulių kuopai. Prieš išvykdamas į kariuomenę buvo lietuvių tautinių šokių grupėje. Grįžęs ir vėl aktyviai įsijungė į šaulių eiles.

— Alfonsas Valatkaitis, Algirdas Budreckas ir Karolis Milkovaitis sudarė spaudos ir informacijos sekciją prie Chicago šaulių rinktinės.

— Dr. Gabrielius Misevičius sirgo ir buvo operuotas. Jo sveikata buvo kritiškoje padėtyje. Dabar sveiksta namuose. Jis yra Kankakee State Hospital superintendentas.

— Chicago Lietuvos Golfo Klubas rengia vakarą - banketą Lituanus žurnalui paremti.

Banketas įvyks lapkričio mėn. 21 dieną, šeštadienį, Holiday Inn svetainėje, 4410 W. 95th Street, Oak Lawn. Pradžią 6:45 val. vak. su cocktails ir vakariene. Meninę programą išpildys mūsų iškili dainininkai: solistė Danutė Stankaitytė ir solistas Stasys Baras. Akompanuoja Alvydas Vasaitis.

Laimingiesiems yra paskirtos vertingos dovanos:

1. Spalvota televizija,
2. Encyclopedia Lituanica,
3. Dail. Zitos Sodeikienės paveiksas.

Sokiams gros Alfonso Markausko orkestras. Įėjimas — \$12.50 asmeniui. Rezervuokite staliukus iš anksto. Dienos metu skambinkite tel. 922-6684; vakare — 778-6723.

Malonioji visuomenė kviečiama atsilankyti ir praleisti nuotaikingą vakarą. Rengėjai (Pr.)

Amerikietė Josephine Baker, apsirėngusi egzotiškais drabužiais, italų klubuose šoka ir dainuoja pažįstamas lietuviškas dainas. Vyras labai patinka jos dainas ir šokiui.

HELP WANTED — FEMALE

Darbininkų Reikia

GIRL FRIDAY
\$440. Must have good typing skills — Phone work. Variety of duties also 2 top secretarial positions. Salary open.

HOLMES & ASSOCIATES
4369 So. ARCHER
2nd Floor

TYPIST —

INSURANCE POLICY

Expanding department — fire and casualty background preferred — 50 words per minute. Starting salary commensurate with experience.

Tel. 922-3622, ext. 51.

HOUSEKEEPER

FOR GENERAL HOUSEWORK
Some child care, english speaking — five days a week — to go. Must have good personal references. Top salary.

Tel. 679-3558

HELP WANTED — MALE

Darbininkų Reikia

HOUSEMAN — PORTER

Must be experienced in care of Home. Near No. Must furnish references.

Tel. 787-1238

RENTING IN GENERAL

Nuomos

ISNUOMOJAMAS
4 KAMBARIŲ BUTAS
SU BALDAIS
2-ram aukšte, iš kiemo, suaugusiems, 6541 So. CAMPBELL AVE.

Skambinti tel. WA 5-6616 po 4-tos val. p. p.

ISNUOMOJAMAS
4 KAMBARIŲ BUTAS
4216 So. CAMPBELL
pirmas aukštas, dviem suaugusiems.

Telefonas 927-7043

ISNUOMOJAMAS 2 KAMBARIŲ BUTAS su vonia ir kitais patogumais, Marquette Parko apylinkėje, atskiras įėjimas. Tinka asmeniui, negaminančiam pietų namie. Tel. 434-0349.

FURNITURE AND FIXTURES

Rakandai ir įrenginiai

PARDUODAMI
IS MODELINŲ NAMŲ BALDAI
80% iki 50% nuolaida. Galima pirkti išimtis ir išsimokėtinai. Aptarnauja lietuviai.

SOUTHWEST FURNITURE CO.

TEL. GR 6-4421

6200 So. WESTERN AVE.

— Cicero Jūrų šaulių kuopa ("Klaipėda") lapkričio 7 d. ruošia švyturio balių B. Pakšto salėje, grojant jo paties orkestrui. Pradžią 7:30 val. vakaro. Įėjimo au-

ka 5 dol. asmeniui. Bus trumpa programa, šilta ir šalta vakariene bei dovanų. Rezervacijoms skambinti St. Bernatavičiui, tel. 863-2703 arba K. Milkovaičiui, tel. 737-6245. Kviečia visus praleisti linksmą laiką su šauliais.

Valdyba ir Parengimo komisija (Pr.)

— Chicago Sen. Britanijos Lietuvių Klubas 10-mečio sukaktvinis banketas įvyks lapkričio 14 d. 7 val. vak., B. Pakšto salėje. Visuomenė maloniai kviečiama atsilankyti. Įėjimas — vakariene \$5.00. Dėl informacijų kreiptis pas Pr. Rūmšą, 4359 So. Maplewood Ave. Tel. VI 7-2149. (Pr.)

JUOZAS (JOE) JURAITIS
Nebrangiai ir greitai taiso Volkswagenu, Volvos, Mercedes, Porsche ir kitas užs. ir vietinės gamybos mašinas. Elektroninis tikrinimas, patarę mechanikai, vilkikas.

RICHMOND AUTO SERVICE
2934 West 63rd St.
Tel. GR 6-3134 arba GR 6-3353

DAŽAU NAMUS
IS VIDAUS IR LAUKO
Valau kilimus ir baldus. Pilna apdrada.

I. RUDIS Tel. CL 4-1050

HOME INSURANCE
Call: Frank Zapella
3204 1/2 W. 95th St.
OA 4-8634

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIŠIUS NUSIMČIAIS ISSIMOKEJIMAMS

DEL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITES Į

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

PLATUS PASIRINKIMAS NAMŲ PIRKIMUI

BUTŲ NUOMAVIMUI — NOTARIATAS — VERTIMAI

DRAUDIMO AGENTŲ PATARNAUJA VISAIŠ DRAUDIMO REIKALAIŠ

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — Prospect 8-2233

• NAMŲ IR BIZNŲ PIRKIMAS - PARDAVIMAS • NOTARIATAS

• PATVIRTINTI VERTIMAI • IMIGRACIJOS POPIERIAI

• PAJAMŲ MOKESČIAI — INCOME TAX

LEONAS REAL ESTATE

2735 WEST 71st STREET TEL. 925-6015

RESTORANAS — VALGYKLA. Dvie-
jų aukštų namas, moderniški ir nauji
įrenginiai — judri vieta — labai geras
biznis, lengva aptarnauti.

3 BUTAI IR BIZNIO PATALPA. Rink-
tinė vieta Marquette Parke. \$43,000.

11 BUTŲ MŪRAS, 10 metų, 60 p.
sklypas, geros pajamos, puiki vieta.

ŠIMAITIS REALTY

NOTARY PUBLIC, INCOME TAX,
INSURANCE

2737 W. 43rd STREET

CL 4-2390

PARDUODU — PERKU
Namų Chicagoje ir ūkių
Illinois valstijoje.

LISKUS REAL ESTATE

2502 West 69 Street

Tel. 434-8786

71 IR KEDZIE APYLINKĖJE
6 KAMBARIŲ MŪRINIS

Kampinis namas. 3 miegamieji, forma-
lus valgomasis kambarys, išplėčiamas.
Daug kitų priedų.

Skambinti tel. 434-6131

BY OWNER

House for sale or rent Broadway,
charming colonial separate dining
room, large 35x150 lot, finished base-
ment, assume mortgage with \$2,800
down or will rent with option.

Call 654-2170 LOUISE,
after 5 P.M. or weekends 525-2655

5748 So. MASSASOFT AVE.
MUST SELL — BY OWNER

5 1/2 room immaculate brick home,
full basement, 2 car garage, carpeting
and many extras.

Mid twenties.
Call for appointment
LU 5-7339

ALSP — 1 1/2 STORY

RELATED FAMILY OR INCOME
18 years old with formal dining room,
partially finished basement, side drive,
2 car garage with an extra
corner lot.

Widow must sell.
Call 974-4500

K. ERINGIS

CALIFORNIA SUPER SERVICE

Taisomi auto motorai, stabdžiai,
tune-ups ir t. t.

4824 So. CALIFORNIA AVE.

CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

APDRAUDŲ AGENTŲRA:

Namų, automobi-
lių, gyvybės, svei-
katos ir biznio.

Patogios išsimokė-
jimo sąlygos.

J. BACEVIČIUS

6455 So. Kedzie Ave. PR 8-2233

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

ir kitus kraštus

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer,

Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

VYTAUTAS ŽUKAUSKAS

2608 West 69th Street

Chicago, Illinois 60629

WA 5-2787

Didelis pasirinkimas įvairių pre-
kių. Automobilai, šaldytuvai,
maistas, pinigai.

LAIME BUTI SAVININKU

PUOSNUS 4 BUTŲ mūras, Brighton
Parko rinktinėje vietoje. Čia yra vis-
kas ką nori geras pirkėjas.

PLATUS LOTAS, Marquette Parko
centrinėje gatvėje. Kaina — susi-
tarsim.

PUIKUS, DIDELIS 2 po 6 mūras.
Gazu šildymas, platus sklypas, mūro
garažas, arti ofiso. \$29,500.

4 BUTŲ ant kampo mūras. Sausas,
švarus, iš gerų rąstų, Marquette Par-
ke. \$44,000.

2 BUTŲ, 14 metų modernus mūras,
3 auto mūro garažas, Marquette Par-
ke. \$36,000.

9 KAMB. MŪRAS, gražus — kaip
naujas. Geros pajamos, arti mūšų.
\$19,600.

PAJAMŲ MŪRAS. Svarūs ir gražūs
2 butai. 5 ir 3 kambariai, garažas,
arti 71-mos ir California. Kaina tin-
ka — \$25,000.

2 BUTŲ 18 metų mūras. Ažuolo me-
dis, modernios kabinėtų virtuvės ir
ceramic vonios. 2 šildymai, garažas,
arti mūšų — naujam Marquette Par-
ke. \$37,800.

Valdis Real Estate

7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

PERKAME, PARDUODAME, MAI-
NOME įvairius dydžio namus visur.
Parūpiname paskola, visokeriopą ap-
draudą, veikia notariatas.

NORVILA

REAL ESTATE AND BUILDERS

2658 WEST 59th STREET

Prospect 8-5454

PALIKIMAS 7 kamb., 4 miegamųjų
mūrinė rezidencija. Nauja šiluma, gazu
2 automobilio mūro garažas. 50 pėdų
sklypas, į vakarus nuo Kedzie. Tik
\$20,000.

5 1/2 KAMB. MŪRINIS. Šiluma, gazu,
alumin. langai, pusė rūšio iringa. 2
auto garažas, labai gera vieta. Tik
\$23,500.

2 PO 5 1/2 IR 4 KAMB. RŪSY. Šil-
ma, gazu, alumin. langai, platus skly-
pas, graži nuosavybė Gage Parke.
\$44,500.

GRAŽUS SKLYPAS 2 butų namų,
geroje Marquette Parko vietoje. Tel-
rankitės.

4 PO 5 IR 1 BUTAS RŪSYJE. mū-
rinis, alumin. langai, šildymas gazu,
garažas, Marquette Parke. \$52,000.

GRAŽUS 4 BUTŲ MŪRAS, kab-
netinės virtuvės, nauja šiluma, gazu.
Aluminiujamas langai, 2 auto mūrinis
garažas. Geros pajamos. Marquette
Parke. \$54,500.

NERIS REAL ESTATE

3009 WEST 63rd STREET

Tel.: 471-0321

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR

Irengiu naujus ir perstatau senus vi-
su rūši namo apšildymo pečius ir
ait-conditioning į naujus ir senus na-
mus. Irengiu vandens boilerius ir
stogu rinas (gutters). Darbas atlie-
kamas greit, sąžiningai ir garantuotai.
Askačiavimai nemokami.
Turite leidimus dirbti mieste ir
užmiesteuose.

DOMAS ŽUKAUSKAS

HEATING & SHEET METAL

4444 So. WESTERN AVE.

CHICAGO, ILL. 60609

TEL.: VI 7-3447

A. ABALL ROOFING

Įkurta prieš 50 metų

VISOKIUS STOGUS, rinas ir nute-
kamuosius vamzdžius sutaisome arba
naujus idedame.

KAMINUS IŠVALOME ir pataiso-
me. Nudelsome namus iš lauko ir at-
liekame "tuckpointing" darbus. Exame
apdrausti, visas darbas garantuotas.

S k a m b i n k i t

LA 1-6047

Įkainavimas veltui, kreipkitės bet kada

BIZNIERIAI, KURIE GARSINASI

'NAUJENOSE' — TURITE GERIAUSIA

PASISEKIMA BIZNIERE

ALVUDO VAIKŲ TEATRAS

Š. M. lapkričio 8 dieną, sekmadienį,
3 val. po pietų

Kartoja trečią kartą papildytą AN. KAIRIO
MUZIKINĮ VAIDINIMĄ

DU BROLIUKAI

Rež. AIFAS BRINKA

Vaidintojų sąstatas pakeistas. Dalyvauja 42 vaikai.

Buřetas nuo 10 val. Laimės šulinys

Įėjimo auka suaug. \$3.00. Vaikams \$2.00

Visus kviečia

ALVUDO VAIKŲ TEATRAS

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

(Licensed by VNESHPOSYLTORG)